07.03.2025

Registrerte Kulturlandskap

Kulturlandskap

Kulturlandskap ID	Navn	Beskrivelse
A	Grini/Øverland	Er et åpent, relativt flatt jordbrukslandskap som danner en klar overgangssone mellom bebyggelsen og de skogkledde åsene bak. Innenfor området, som ligger mellom marka og tettbebyggelsen, ligger store gårdsanlegg. Øverlandselva renner gjennom området. På Sauejordet er det småkupert terreng med beitemark, en vernet skogpark med gravhaug og kalkbrudd. Området har en høy tetthet av ulike typer kulturminner. Haslum kirke er en av to middelalderkirker i Bærum. Bispeleden i området er også en del av Pilegrimsleden. Store deler av Grinijordene er i dag avsatt til golfbaner.
B	Lommedalen	Lommedalen er en definert dal med klar begynnelse der landskapet vider seg ut etter innsnevringen ved Bærums Verk. Dalen er videst lengst sør. Mot nord blir dalen trangere og terrenget mer småkupert. Liene i dalen er skogkledde og danner markerte rammer rundt jordbruks- og kulturlandskapet. Elva Lomma renner gjennom dalen. I tilknytning til Lomma er det flere tekniske kulturminner. Lommedalen er preget av større og mindre gårdsbruk samt husmannsplasser. Veifar og automatisk fredede kulturminner fra middelalderen finnes i området. Bispeleden fra middelalder går gjennom dalføret. Det er her gjort funn av helleristninger og skålgroper, gravfelt og åkerreiner som vitner om stor tidsdybde for bruk av området.
C	Frogner / Tandberg	Frogner/Tandberg ligger i en slak sørhelling som går over i en bratt skråning ned mot Isielva og E16. Det går søkk og bekkedrag i nord-sør retning gjennom området og ned mot Isielva. Isi fyllplass ligger i den nordre enden hvor arealene er åpne og kulturlandskapet forflatet av planering og fjerning av vegetasjon. Ved Isi ligger et større gravfelt fra jernalder som er automatisk fredet. Gårdsanleggene, som er blant de eldste i Bærum, ligger vakkert plassert på høydedraget. Innenfor området ligger fangstinnretningen ”Ulvestua” og Isi gårdssag, samt mange andre fornminner. Langs skogkanten ligger mindre (husmanns) plasser med tilknytning til de store gårdene.
D	Bryn/Wøyen	Bryn/Wøyen danner et åpent kulturlandskap. Området avgrenses av Isielva og Lomma. I nord grenser området til Rykkinn. Innenfor området finnes et stort antall bosetningsspor fra jernalder, middelalder og nyere tid. I 2008 ble det gjort utgravning av hustufter fra eldre jernalder. På Bryn er det registrert to lokaliteter med bosetningsspor i form av tufter, kokegroper, rydningsrøyser, stolpehull, røys og andre bosetningsspor fra både jernalder, middelalder og nyere tid. Wøyen gård er i særstilling i Bærum. Gårdstunet består i dag av flere bygninger hvor fem er fredet etter kulturminneloven. Bærums mest imponerende allé med eiketrær finner du her. Også her er det gjort funn av fornminner som vitner om områdets rike ressurser. Wøyen gård er fredet etter kulturminneloven

Kulturlandskap ID	Navn	Beskrivelse
E	Tanumplatået/Hornimarka	Området er rik på kulturhistorie og godt bevarte kulturminner i et stort sammenhengende kultur-landskapsområde. Området har status som et verneverdig kulturlandskap av nasjonal interesse (KULA). Tanumplatået inkludert Jarenplatået som ligger vest på høyden over Skuidalen og Vøyenenga, nedenfor Ringiåsen og Svartoråsen. Tanumplatået og Hornimarka danner et tydelig landskapsrom. Gårdene i nord ligger på brinken av platået, mens i sør åpner landskapet seg med spredte gårder på høyder i terrenget. Riksantikvarens register over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) Riksantikvaren utarbeider et register over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse. Dette vil være et verktøy for kommunene slik at de kan ivareta viktige landskapsverdier i sin planlegging. I Bærum er Tanumplatået med Hornimarka ført inn i KULA-registeret
F	Kolsås/Dælivann	Landskapet under Kolsåstoppen er et spennende område med spor fra tidlige bosettinger, rikt dyreliv og tilknytninger til kjente malere som Christian Skredsvig og hans verk "Gutten med Seljefløyten" som henger i Nasjonalgalleriet og her finner vi også sjeldne helleristninger fra tidlig jernalder som har betydning for å skildre og forstå skipshistorien. Summen av fornminner, kulturminner, gammel bosetting og gårdsanleggene klassifiserer området som et unikt kulturlandskap. Kolsåstoppen er viktig i egenskap av sin topografi og kjent for sine bygdeborger – «Tyvenbor`n», Gråmagan, og «Lille Kolsås» . Ved Gjettum og Dalbo ligger flere områder med helleristninger, Dalbo feltet er særlig kjent for sine helleristninger (båtristninger). Området består av fire naturreservater.
G	Borøya	Borøya har to langstrakte rygger i SV-NØ retning og en forsenking med tidligere dyrket mark på den flate, midtre delen av øya. Tufter etter gårdsbruk er ennå synlig. To gravrøyser fra bronsealder/jernalder er registrert på Borøya.
G	Ostøya.	Nordvestre del av Ostøya er en av de minst påvirkede øyene i indre Oslofjord og omfatter gamle plasser og rester etter kalkutvinning. Området rundt plassene er vurdert som nasjonalt verneverdig ut fra botaniske vernekriterier. Hele Borøya, med unntak av sørvestre del og odden i øst som begge er sterkt friluftspreget, ble vernet som naturreservat sommeren 2008.
H	Jong/Bjørnegård	Området ligger innenfor et konsentrert avgrenset område mellom Tanumplatået og Sandvikselva. Jong/Bjørnegård har et relativt godt bevart kulturlandskap med eng, artsrik kantvegetasjon og edelløvskog. Midt i dette landskapet ligger gårdene Jong vestre og østre og Bjørnegård vakkert på høydedraget. Området danner en grønn korridor fra Sandvika og opp til Tanumplatået og videre inn i Vestmarka. Den franske impresjonisten Claude Monet bodde vinteren 1895 på Bjørnegård mens han malte motiver fra Sandvika og Bærum.

Kulturlandskap ID	Navn	Beskrivelse
I	Bærum Verk / Glitre / Gommerud	Bærums Verk ble etablert som jernverk på begynnelsen av 1600-tallet og har et stort antall eldre bygninger og anlegg særlig fra 17- og 1800-tallet. Industrimiljøet utgjør et mangfold av bygninger fra industribygg, boliger, vertshus til skole og representerer store verneverdier. Tettstedet har elva som den sentrale nerven og sammen med veifar, husmannsplasser og gårder utgjør området et kulturlandskap av nasjonal betydning. Området ble transformert på 1980-tallet, med nye funksjoner og bygninger. De nye bygningene er tegnet av arkitektkontoret Niels Torp AS, og fikk statens byggeskikkpris i 1988. Vertshuset, den gamle verkseierbygningen og to portnerstuer er fredet. Bærums Verk og Gommerud gård er regulert til spesialområde bevaring.